

Daudzkrāsu eiforbija

Zilganais saulkrēslis

Hosta 'June'

AUGA NOSAUKUMS	AUGSTUMS, cm	LAPAS	ZIEDI	ZIEDĒŠANAS LAIKS	GAISMAS PRASĪBAS	AUGSNES PRASĪBAS, PIEBILDES
Bālziedu fritilārija (<i>Fritillaria pallidiflora</i>)	30-50	pelēki zaļas	bāli dzelteni; zvanveida	V		Mitra un auglīga, dziļi sastrādāta, labi drenēta augsne. Stāda augustā. Apakšā paber rupju granti, mulčē
Biteņu valdšteiniņa (<i>Waldsteinia geoides</i>)	20-25	zaļas	dzelteni	V-VI		Mēreni mitra, ne pārāk auglīga augsne. Stādot saulainā vietā, augsni uztur vienmērīgi mitru
Dzeltenais cīrulītis (<i>Corydalis lutea</i>)	20-40	gaiši zaļas	gaiši dzelteni, sakārtoti ķekaros	V-IX		Trūdvielām bagāta, labi drenēta dārza augsne. Tā ir ilgi ziedoša cīrulišu suga. Pavairo ar sēklām
Helēniņa (<i>Helenium x hybrida</i>) 'Pumilum Magnificum'; 'Goldrausch'	60; 130-160	zaļas	spilgti dzelteni; dzelteni ar sarkanbrūniem lāsumiem	VIII-IX		Auglīga, vidēji mitra dārza augsne. Rudenī piesedz ar sausu kūdru, jo ziemciete neveido daudzgadīgu sakmeni. Pavairo ar ceru dališanu vai spraudņiem pavasarī
Lielgalvas dzelzene (<i>Centaurea macrocephala</i>)	90-150	zaļas, raupjas	dzelteni	VI-VIII		Mēreni mitra dārza augsne. Pavairo ar sēklām un ceru dališanu pavasarī vai rudens sākumā. Noziedējušās ziedkopas izmanto floristikā
Lielziedu staģe (<i>Inula grandiflora</i>)	70	zaļas	dzelteni	VII		Labā, auglīga, mitra dārza augsne. Pārstāda pavasarī vai vasaras beigās pēc ziedēšanas
Mirdzošās rubekijas pasuga (<i>Rudbeckia fulgida</i> var. <i>sullivantii</i>)	60-100	tumši zaļas	zeltaini dzelteni	VI-X		Mitra dārza augsne. Pavairo ar ceru dališanu. Pārstāda reti
Mīkstā saulgrieze (<i>Helianthus mollis</i>)	150	pelēcīgi zaļas, klātas ar matiņiem	koši dzelteni	VIII-IX		Mitra, auglīga dārza augsne. Veido blīvas audzes
Neīstais īriiss (<i>Iris spuria</i>) 'Golden Lady'	90-120	zaļas	gaiši dzelteni	VII		Vidēji mitra augsne. Sausumizturīgs. Nestāda vietās, kur pavasarī un rudenī krājas ūdens. Pavairo ar ceru dališanu. Sēklas neieriešas
Pavasara adoniss (<i>Adonis vernalis</i>)	20-30	zaļas	spilgti dzelteni	IV-V		Labā, ne pārāk mitra dārza augsne, silta vieta. Pavairo ar ceru dališanu tūlīt pēc noziedēšanas vai ar sēklām
Peoniju intersekcijas grupas hibrīds (<i>Paeonia</i> ; <i>Ito grupa</i>) 'Bartzella'	80	tumši zaļas, robustas	citrondzelteni ar sarkanu centru; pildīti, lieli	VI		Barības vielām bagāta, auglīga, labi drenēta augsne. Ziemcietīga. Skaists cers līdz pat rudenim
Sikimas primula (<i>Primula sikkimensis</i>)	15-75 ziedēšanas laikā)	zaļas	sēra dzelteni, smaržīgi	VI		Nepārtraukti mitra, auglīga, ar organiskām vielām bagāta augsne. Aug arī ļoti mitrās un aukstās vietās
Spožā rubekija (<i>Rudbeckia nitida</i>) 'Herbstsonne'	160-200	gaiši zaļas	gaiši dzelteni	VII-X		Mazprasīgs augs. Auglīga, pietiekami mitra dārza augsne. Pavairo ar ceru dališanu pavasarī. Pārstāda reti
Zeltslotiņa (<i>Solidago x</i>) 'Dzintra', 'Crown of Rays', 'Gold Strahl'	60-120	tumši zaļas, spidīgas	koši dzelteni	VIII-IX		Vidēji mitra, ne pārāk smaga, auglīga augsne. Pavairo ar ceru dališanu. Šķirnei 'Dzintra' izteikti vienmērīgs augums
Skarbā zeltslotiņa (<i>Solidago rigida</i>)	100-150	pelēcīgas, cietas, biezas	koši dzelteni	VIII-IX		Vidēji mitra, ne pārāk smaga, auglīga augsne. Nav agresīva. Pavairo ar ceru dališanu. Stublāji nenoturīgi, tos nepieciešams piesiet
Ziemas erante (<i>Eranthis hyemalis</i>)	15	zaļas	spoži dzelteni	III-IV		Auglīga, labi drenēta, mēreni mitra augsne. Vienmērīgs mitrums nepieciešams arī vasarā, kad augam ir miera periods
Zilganais saulkrēslis (<i>Thalictrum glaucum</i>)	120-150	zilgani zaļas	sēra dzelteni	VII		Auglīga, trūdvielām bagāta, mitra, drenēta augsne. No vējiem aizsargāta vieta. Pavairo ar ceru dališanu

Dārza kopšana

AUGA NOSAUKUMS	AUGSTUMS, cm	LAPAS	ZIEDI	ZIEDĒŠANAS LAIKS	GAISMAS PRASĪBAS	AUGSNES PRASĪBAS, PIEBILDES
MITRĀM VIETĀM PIE ŪDENSTILPĒM						
Māka iriss (<i>Iris maackii</i>)	60-75	pelēcīgi zaļas	dzeltēni	VI		Izvēlas vietu, kur mitrums saglabājas visu vasaras sezonu. Ūdenscaurlaidīga, auglīga, ar humusu bagāta augsne. Cerus dala vasaras beigās
Plaukstveida lapu ligulārija (<i>Ligularia x palmatiloba</i>)	180	zaļas	dzeltēni, lieli, sakārtoti skrajā skarā	VII-VIII		Barības vielām bagāta, mitra augsne visu augšanas sezonu. Pavairo ar ceru dališanu un sēklām
Spožā ligulārija (<i>Ligularia splendens</i>)	200	spoži zaļa	dzeltēni, sakārtoti vārpā; to ir daudz	VII-VIII		Barības vielām bagāta, mitra augsne visu augšanas sezonu. Pavairo ar ceru dališanu un sēklām
Liellapu ligulārija (<i>Ligularia macrophylla</i>)	150	zilgani zaļas	dzeltēni	VII		Barības vielām bagāta un pietiekami mitra augsne visu augšanas sezonu. Pavairo ar ceru dališanu un sēklām
SAUSĀM VIETĀM						
Atskabargainā grindēlija (<i>Grindelia squarrosa</i>)	20-60	pelēcīgi zaļas	dzeltēni	VII-IX		Nabadzīga, sausa augsne. Pavairo ar sēklām. Pirmajā gadā izveido lapu rozeti un otrajā gadā uzziēd
Baltrozainā čikstene (<i>Sedum alboroseum</i>) 'Mediovariegatum'	50	gaiši zaļas ar dzeltenu vidusjoslu	maigi sārtbalti	VIII-IX		Sausa, ūdenscaurlaidīga smilts vai mālsmilts nepārmēslota augsne. Šķirnei ik pa laikam veidojas laksti ar zaļām lapām, ko izrauj, lai saglabātu šķirnes dekoratīvās īpašības. Pavairo ar ceru dališanu vai spraudņiem
Klinšu alise (<i>Aurinia saxatilis</i>)	30	pelēcīgi zaļas	koši dzeltēni	V - VI		Sausa, smilšaina, labi drenēta augsne
Lielā brūnactiņa (<i>Coreopsis major</i>)	60-90	zaļas	dzeltēni	VI-VIII		Mazprasīgs augs. Sausa, ne pārāk mitra, labi drenēta augsne. Vecos ziedus nogriež, lai ierobežotu sēklu pašizsēju un veicinātu atkārtotu ziedēšanu
Misūri naktssvece (<i>Oenothera missouriensis</i>)	10-20	gaiši zaļas	citrondzeltēni	VII-IX		Vidēji sausa, labi drenēta, kaļķaina augsne. Veģetāciju sāk vēlu – maija pirmajā vai otrajā dekādē. Pavairo ar sēklām
Moli sipoli (<i>Allium moly</i>)	25-30	zilgani zaļas	dzeltēni, sakārtoti vairogveida čemurā	VI		Barības vielām bagāta augsne ar labu drenāžu, kas vasarā ir sausa. Pārstāda ik pēc 4-5 gadiem. Pavairo ar vairsipoliem un sēklām. Sēklas izsēj rudenī. Ziedkopas izmanto floristikā
Stigojošais laimiņš (<i>Sedum sarmentosum</i>)	10	zaļas	dzeltēni	VII		Pēc iespējas sausāka vieta. Ne pārāk auglīga, drīzāk nabadzīga, ūdenscaurlaidīga augsne
Vīgriežu pelašķis (<i>Achillea filipendulina</i>) 'Cloth of Gold'	90-120	tumši zaļas	dzeltēni, kurvišos	VI-VIII		Ne pārāk mitra, labi drenēta augsne. Smagās, mitrās augsnes cieš no slimībām. Ziedkopas izmanto floristikā

Apzīmējumi tabulā: saulainā vietā daļēji noēnotā vietā

Turpinājums no 15. lpp.

Saulmīles

Ziemcietes, kam patīk saule, labi aug ne pārāk mitrā, pat sausā un nabadzīgā augsnē un pārcieš nelielus bezlietus periodus vasaras sezonā. Vispacietīgākie augi no šīs grupas ir laimiņi un čikstenes. Stādījumu var mulčēt ar sīkiem akmentiņiem, oļiem, jo zem parastās mulčas (krāsainas skaidas, priežu mizas, kūdra) augsne saglabājas mitra, un tas šiem augiem nav vajadzīgs.

► **Klinšu alise** bagātīgi zied agri pavasarī, veidojot skaistus koši dzeltenus laukumus. Vēlāk nogriežot noziedējušās ziedkopas, acis priecē sudrabaini zaļš lapu paklājs, kura fonā izceļas vēlāk ziedošās ziemcietes. Pavairo ar sēklām. Klinšu alise piemērota akmens sienām, terasēm.

► **Misūri naktssvece** mostas vēlu, bet zied visu vasaru līdz septembrim. Nepieciešama saulaina, sausa vieta. Augsnei jābūt ne pārāk mitrai. Neliels organisko vielu daudzums tajā nodrošinās labvēlīgus apstākļus augšanai un ziedēšanai. Augam ir mietsakne, tāpēc

ceru nekad nedala – pavairo tikai ar sēklām. Misūri naktssvece labi sader kopā ar zilo ziedu lakstaugiem, veidojot skaistus krāsu laukumus.

► **Atskabargainā grindēlija** ir Ziemeļamerikas savvaļas augs, kas aug ceļmalās, kur augšanas apstākļi nav izcili. Latvijā pārziemo teicami, lai gan ir ļoti reti sastopama. Ieteicams stādīt vietās, kur ir nabadzīga un sausa augsne, bet gribas kādu košu akcentu.

Mitrummīles

Mitrumprasīgas ir ligulārijas un irisi, kas labprāt aug mitrās vietās – dīķmalās, pie baseiniem, upju un ezeru krastos. Ligulārijas vislabāk jūtas vieglā ēnā zem lieliem kokiem, lai spētu izturēt pēcpusdienas tveici. Šīs lielā auguma ziemcietes ziedēšanas laikā sasniedz pat divu metru augstumu. Stāda grupās un vietās, kur jāaizpilda lieli laukumi. Augsnei jābūt pietiekami auglīgai, bagātai ar organiskajām vielām. Dārzkopji iecienījuši zobaino, Prževaļska un Sahalīnas ligulāriju, bet tikpat iespaidīgas ir mazāk pazīstamās ligulāriju sugas.

► **Plaukstveida lapu ligulārija** – asteru dzimtas lakstaugs. Labos augšanas apstākļos

aug spēcīgi. Ceram apakšējās lapas ir lielas, šķeltas dziļi starainās daivās. Ziedi – lieli, ar dzelteniem mēlziediem un spilgti oranžiem stobrziediem, sakārtoti stāvās, skrajās skarās. Hibrīds iegūts, krustojot divas ligulāriju sugas.

► **Spožā ligulārija** – divus metrus augsts asteru dzimtas lakstaugs ar ribainiem stublājiem un garos kātos izvietotām lapām. Nierveida lapām gals ir noapaļots, to virspuse ir spoži zaļa bez matiņiem, apakšpuse – gaišāka. Zied bagātīgi, dzeltenie ziedi sakārtoti garā, skrajā vārpā.

► **Liellapu ligulārija** – spēcīgs asteru dzimtas lakstaugs. Ļoti atšķirīga no citām ligulārijām. Ceram apakšējās lapas ir 30–45 cm garas, elipsveida, garos kātos, zilganzaļas. Ziedkopa – vārpskara. Ziedu kurvišiem mēlziedi ir dzeltēni. Iespaidīgs, 1,5 m garš ziednesis.

► **Māka iriss** ir līdzīgs skalbei, tikai ar lielākiem ziediem. Labprāt aug ūdenstilpju krastos, kur visu sezonu ir vienmērīgs mitrums. Sāk ziedēt pirms ligulārijām. Lai stādījums kļūtu košāks, kaimiņos iederēsies krastkaņepes, dažādu sugu vīgriezes, purva purene un citi mitrumu mīloši augi.